

**TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA
KURUMU'NCA KURUM DIŞINA VERİLEN HİZMETLERİN
BEDELİNİN TESPİTİ VE ELDE EDİLEN GELİRLERİN
KULLANIMINA İLİŞKİN YÖNETMELİK (*)**

Amaç

Madde 1 - Bu Yönetmelik, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu'nca (TÜBİTAK) Kurum dışına verilen hizmetlerin bedelinin tespiti ve elde edilen gelirlerin kullanımına ilişkin usul ve esasları düzenler.

Kapsam

Madde 2 - Bu Yönetmelik, bedeli TÜBİTAK dışındaki kamu veya özel, gerçek veya tüzel kişilerce ödenmek suretiyle; Başkanlık, Merkez, Enstitü ve Laboratuvarlarda yürütülecek "AR- GE Hizmetleri" ile "Diğer Hizmetler" in bedellerinin tespiti ve elde edilecek gelirler ile "Lisans ve Ruhsat Gelirleri" nin kullanımına ilişkin işlemleri kapsar. Bedeli kurum dışı gerçek ve tüzel kişiler tarafından karşılanan ve Kurumun Merkez, Enstitü ve Laboratuvarları arasında verilen hizmetler de bu Yönetmeliğe tabidir.

Hukuki Dayanak

Madde 3 - Bu Yönetmelik, 17/07/1963 tarihli ve 278 sayılı Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun'un 7 nci ve 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 591 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 - Bu Yönetmelikte geçen deyimlerden;

Kurum : Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu'nu (TÜBİTAK),

* Bilim Kurulunun 06.09.2008 tarih ve 167 sayılı toplantısında kabul edilmiştir.

Yönetim Kurulu: TÜBİTAK Yönetim Kurulu'nu,

Başkan : Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Başkanı'nı,

Merkez/Enstitü

Yönetim Kurulu: Merkez ve Enstitü Yönetim Kurulu'nu,

Yetkili Amir : Başkanlıkta Başkan, Başkanlığa doğrudan bağlı Merkez, Enstitü ve Test ve Analiz Laboratuvarlarında sırası ile Merkez Başkanı ve Müdürlerini,

Projede Görevli

Personel : AR-GE ve Diğer Hizmetler'de doğrudan veya dolaylı olarak görev alan kadrolu araştırmacı ve teknisyenler ile mali, idari, stratejik ve teknik sorumluluğunu taşıyan yöneticileri,

Hizmet : 5 inci maddede tanımlanan AR-GE ve Diğer Hizmetlerini,

Lisans ve

Ruhsat Gelirleri: Fikri haklar (eser, patent, faydalı model, marka, tasarım ve benzeri) üzerindeki kullanma hakkı veya kullanma imtiyazı gibi sahip olunan hakların üçüncü kişilere devredilmesi karşılığında alınan maddi karşılığı,

Havuz Hesap : Hizmet gelirlerinden projede görevli personele dağıtılabilecek tutarların (%40'lar) toplandığı hesabı,
ifade eder.

Ar-Ge ve Diğer Hizmetler

Madde 5 - a) Araştırma-Geliştirme (AR-GE): 12/04/2005 tarih ve 25784 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2005/9 sayılı genelge ile referans olarak kabul edilmiş bulunan Frascati Klavuzu'nda tanımlanan AR-GE ve AR-GE hizmetlerini kapsar.

b) Araştırma Projesi: Konusu, kapsamı, süresi, özel şartları ve bedeli, Başkanlık, Merkez, Enstitü veya Test ve Analiz Laboratuvarı

ile araştırmayı talep eden kamu veya özel, gerçek veya tüzel kişi arasında imzalanan bir veya birden fazla sözleşme ve/veya protokol ile belirlenmiş ve/veya gelecekte talep olacağı beklentisiyle daha önce tamamlanmış ve yeni bilgiler üretilmesi, olayların bilimsel yorumlarının yapılması için bilimsel esaslara uygun olarak yapılan çalışmalar içeren veya gerçekleştirilmesi sıradan bir uygulama ile mümkün olmayıp kendine özgü bir yöntem geliştirilmesini gerektiren türden kalibrasyon, deney ve ölçüm içerebilen projelerdir:

1. Temel Araştırma: Belirli bir uygulama veya kullanım amacı olmaksızın, yeni bilgi elde etmek üzere yapılan teorik veya deneysel çalışmadır. Temel Araştırma; varsayım, kuram ya da kanunları formüle etmek ya da sınamak amacıyla özellikleri, yapıları ve bağlantıları analiz eder. Temel Araştırmanın sonuçları genellikle ticari değerden çok bilimsel değer taşır. Sonuçlar, gizlilik içermediği takdirde bilimsel dergilerde yayınlanır ya da bilimsel çevrelere sunulur.

2. Uygulamalı Araştırma: Yeni bilgi edinmek için yapılır. Bununla beraber, Uygulamalı Araştırma, öncelikle, belirli bir pratik amaç ya da hedefe yöneliktir. Uygulamalı Araştırmanın amacı; ya temel araştırmaların nerelerde kullanılabileceğini ortaya koymak ya da önceden saptanmış hedeflere varmak için hangi yöntem ve yolların uygulanacağını belirlemektir. Bu tür araştırmada, belli sorunları zmek için mevcut bilgiden yararlanılır. Ticari kesimde temel araştırmaların kullanılabilir sonuçlarını araştırmak üzere uygulamalı araştırma projeleri ortaya konulabilir.

c) Geliştirme Projesi: Yukarıda belirtilen özellikte bir veya birden fazla sözleşme ve/veya protokol ile belirlenmiş ve/veya gelecekte talep olacağı beklentisiyle daha önce tamamlanmış, temel ve/veya uygulamalı araştırmalardan elde edilmiş sonuçlardan faydalı araç, gereç, malzeme, hizmet veya ürün, yöntem, süreç, sistem ve üretim teknikleri oluşturulması, teknolojik problemlerin çözümlenmesi veya mevcut teknolojilerin daha da geliştirilmesine yönelik veya teknoloji transferi ve/veya adaptasyonu içeren projeler;

d) Deneysel geliştirme: Araştırma ve / veya pratik tecrübe yoluyla elde edilmiş mevcut bilgiye dayanan sistematik çalışmadır. Söz konusu çalışma, yeni mal ve hizmet üretmek ve/veya mevcut mal ve hizmetlerin iyileştirilmesi ve/veya üretim yönteminde yenilik amacıyla yapılır.

e) AR-GE Eğitim Projesi: Yukarıda belirtilen özellikte bir veya birden fazla sözleşme ve / veya protokol ile belirlenmiş, Kurumun (taraf olduğu uluslararası anlaşmalar gereği taahhütleri de dahil) ve paydaşlarının etkinliğini, verimliliğini ve uluslararası platformlarda rekabet gücünü artırmaya ve yönetimin geliştirilmesine yönelik en son bilimsel ve teknolojik gelişmeleri ilgililere aktarmaya ve bu çevrelerle bilimsel ve teknolojik işbirliği kurmaya uygun düzeydeki eğitim faaliyetlerini ve uluslararası piyasalardan edinilmesinin maliyeti çok yüksek olabilecek ve Kurum birimlerinde var olan özel bilimsel ve teknolojik bilgi ve yeteneklerin Türk Bilim ve Teknoloji sistemine aktarılmasına yönelik eğitim faaliyetlerini içeren projelerdir.

f) Diğer Hizmetler: Diğer hizmetler, tanımları aşağıda verilen danışmanlık, eğitim hizmetleri; test, analiz, ölçüm ve muayene hizmetleri ile özel üretim ve onarım hizmetleridir:

1. Danışmanlık ve İnceleme: Herhangi bir konuyu inceleyerek önerilerde bulunmayı, herhangi ölçekteki bir işletmenin karşı karşıya bulunduğu bir sorunun çözümlenmesine yönelik önerilerde bulunmayı, envanter/veri tabanı hazırlanması veya kaynak taraması ve buna bağlı yorumları içeren hizmetlerdir.

2. Eğitim: Yukarıda tanımlanmış olan “AR-GE Eğitimi” kavramı dışında kalan, özel uzmanlık konuları ile ilgili eğitim hizmetleridir.

3. Test, Analiz, Ölçüm ve Muayene: Bir maddenin veya ürünün özelliklerini belirlemek, performansını veya yarattığı etkiyi ölçmek amacıyla yapılan hizmetlerdir.

4. Özel Üretim ve Onarım: Mevcut altyapı ve bilgi birikimi kullanılarak normal olarak kurum dışından temini olanaksız veya çok zor olan ve hizmeti verecek birimin faaliyet alanı içinde kalan

sistem ve / veya alt sistem üretimi, tadilatı ve onarımı amacıyla verilen hizmetler ile bilgi teknolojileri altyapı ve uygulama destek hizmetleridir.

Başvuru ve Hizmet Talebinin Kabulü

Madde 6 - Ar-Ge Hizmetleri, ilke olarak sadece Merkez ve Enstitülerde yapılır. Özel hallerde Başkanın onayı alınmak koşuluyla Test ve Analiz Laboratuvarları'nda da yürütülebilir.

Kurumdan hizmet talep eden, kamu veya özel, gerçek veya tüzel kişiler başvurularını doğrudan Başkanlığa, Merkez Başkanlığına veya ilgili Enstitü veya Test ve Analiz Laboratuvarları Müdürlüklerine yaparlar. Söz konusu hizmet talebinin yerine getirilebilmesi için hazırlanan teklif, projenin veya hizmetin ana maliyet unsurlarını ihtiva edecek şekilde olmalıdır.

Hizmetin, teklif almak veya ihale yoluyla talep edilmesi halinde ilgili yetkili amir teklif vermeye ve ihale sırasında teklifte değişiklikler yapmaya doğrudan yetkilidir.

Hizmetin yapılmasına karar verilmesi halinde, (test, analiz, ölçüm ve muayene hariç) hizmeti talep eden kamu veya özel kuruluş, gerçek veya tüzel kişi ile yetkili amir veya yetkilendireceği kişi arasında bir sözleşme /protokol/teyitli sipariş mektubu imzalanır.

Hizmet Maliyetinin Hesabı

Madde 7 - Kurum içi ve dışına verilecek her türlü hizmetin maliyeti aşağıdaki gider kalemleri göz önüne alınarak hesaplanır:

- a) Hizmeti yürütmek üzere görevlendirilecek kadrolu personelin maliyeti,
- b) Hizmeti yürütmek üzere geçici olarak istihdam edilecek projede görevli personelin kıdem tazminatı ve benzeri yükümlülükler dahil maliyeti,
- c) Kurum içinden veya dışından alınacak hizmetin maliyeti,
- d) Hizmetin gerektirdiği yeni araç, gereç, teçhizat, tesis, bina ve altyapı için yapılacak harcamalar,
- e) Sarf malzemesi giderleri,

- f) Hizmetin gerektirdiği yurt içi ve yurt dışı seyahat giderleri,
- g) Kırtasiye, rapor hazırlama, yazıŐma, haberleŐme, bilgiye eriŐme ve bilgi iŐlem gibi diğer giderler,
- h) SözlleŐme gereği yapılması gereken noter masrafı, teminat mektubu, sigorta ve benzeri hizmetler ile transfer harcamaları,
- i) Hizmetin gerektirdiği temsil, ağırlama ve tanıtım giderleri.
- j) Hizmetin niteliği gereği varsa diğer giderler.
- k) Genel giderler.

Hizmet Bedelinin Hesabı

Madde 8 - Hizmetin bedeli; hizmet maliyeti ile bunun üzerine eklenecek Kurum hissesinden ve varsa risk payından oluşur.

Kurum hissesi, 7 nci maddede belirlenen toplam maliyetin en az %10'udur.

Ulusal stratejik ve ekonomik koŐulların gerekli kıldığı durumlarda özel bir hizmet bedeli belirlenebilir. Bu yetki, Başkanlık birimlerinde ve Merkez/Enstitü Yönetim Kurulu bulunmayan birimlerde Başkan, Merkez/Enstitü Yönetim Kurulu bulunan birimlerde ise ilgili Merkez/Enstitü Yönetim Kurullarına aittir.

Diğer Hizmetler kapsamındaki standart test, analiz, ölçüm ve muayene v.b., hizmetlerin bedelleri kural olarak her yıl Aralık ayında, bu hizmeti yürüten birimlerin Yetkili Amirlerince maliyet unsurları göz önünde bulundurularak saptanır. Belirlenen bedeller ve indirim oranları onaylanmak üzere Başkanlık'a gönderilir. Aynı hizmet için farklı birimlerce saptanan bedeller arasında uyum sağlamak amacıyla Başkanlık tarafından gerekli koordinasyon yapılarak bedeller kesinleŐtirilir. Diğer Hizmetler kapsamında sayılmayan hizmetlerin bedeli Yetkili Amir tarafından belirlenir.

Hizmet Bedelinin Yatırılacağı Hesaplar ve Kayıtlar

Madde 9 - Hizmet bedeliyle ilgili olarak aşağıdaki hususlar yerine getirilir:

- a) Hizmet bedeline ait peşinat ve taksitler Başkanlık, Merkez Başkanlığı, ilgili Enstitü veya Test ve Analiz Laboratuvarları Müdürlükleri'nin mevcut banka hesaplarında tutulur. Muhasebe kayıtları, TÜBİTAK'ın ilgili mevzuatına uygun olarak takip edilir.
- b) Yürütücü, hizmetin yerine getirilmesinde, yapılan harcamaların öngörülen bütçeye uygunluğunu kontrol etmekten sorumludur.

Hizmet Geliri ve Gelirden Projede Görevli Personele Ödenebilecek Miktarların (%40'lar) Belirlenmesi ve Ödenmesi

Madde 10 - Hizmet Geliri; hizmet bedeli ile gerçekleşen gider (kadrolu Kurum personeli maliyeti hariç) arasındaki farktır.

a) Her yıl sonunda yıl içinde elde edilen toplam Hizmet Geliri hesaplanır. Hizmet geliri hesabında dikkate alınacak hususlar aşağıdadır:

1. Hizmet Gelirinin tespitinde, tahakkuk eden gelirler (ön ödemeler dahil) dikkate alınır. Proje sonunda gerçekleşen gider ve gelirin eşit veya gerçekleşen giderin fazla olması durumunda, projede görevli personele o projeden yapılan %40 ödemeleri, ilgili yıla ait hizmet gelirinden mahsup edilir.

2. AR-GE hizmet gelirleri için,

- Tamamlanan projelerde her proje için ayrı ayrı olmak üzere, 7 nci maddenin birinci fıkrasının (b), (c), (d), (e), (f), (g), (h), (i), (j) ve (k) bentlerinde belirtilen maliyet kalemleri için gerçekleşen giderlerin, hizmet bedelinden düşülmesi suretiyle, hizmet geliri hesaplanır.
- Yıllara yayılı projelerde her proje için ileride yapılması öngörülen harcamalar göz önüne alınarak Yetkili Amir tarafından belirlenen tutar bloke edilir. Hizmet geliri, hizmet bedelinden gerçekleşmiş giderler ve bloke edilen tutar düşülerek hesaplanır.

3. Diğer hizmet gelirleri için, tahsil edilmiş gelirlerden, 7 nci maddenin birinci fıkrasının (b), (c), (d), (e), (f), (g), (h), (i), (j) ve (k) bentlerinde belirtilen maliyet kalemleri için gerçekleşen giderler düşülerek hizmet geliri hesaplanır.

4. Lisans ve ruhsat gelirlerinin tamamı hizmet geliri olarak kabul edilir.

5. Altyapı yenileme fonu ve benzer fonlar hizmet gelirinden düşülür.

b) Hizmet Gelirlerinden projede görevli personele ödenebilecek miktarların (%40'lar) belirlenmesinde dikkate alınacak hususlar aşağıdadır:

1. Tahakkuk etmiş ancak tahsil edilmemiş hizmet gelirleri, Yönetim Kurulu'nun onayına sunulacak tutara dahil edilir, ancak bu hizmet gelirlerinin dağıtımını hizmet bedelinin tahsili sonrası gerçekleştirilir.

2. Yıl içinde bu maddede belirlenen yöntemle hesaplanan Hizmet Gelirlerinin %40'ı, projede görevli personele ödenebilecek miktar olarak belirlenir ve Yönetim Kurulu'nun onayına sunulmak üzere Şubat ayı sonuna kadar Başkanlığa gönderilir. Projede görevli personele dağıtılacak toplam miktar TÜBİTAK Yönetim Kurulu kararı ile kesinleşir. Kesinleşen tutarın tahsil edilmiş kısmı, bankada açılacak tek bir hesaba yatırılır ve piyasa şartlarına göre nemalandırılır. Elde edilen nemalar bütçeye gelir kaydedilir.

3. Yönetim Kurulu projede görevli personele ödenebilecek miktarı belirlerken, bu miktarın, o yılki Hizmet Gelirinin %40'ını aşmaması ve projede görevli personele ödenen yıllık toplam giydirilmiş ücretin %100'ünden fazla olmaması ilkesini göz önünde bulundurur.

4. Yönetim Kurulu'nca belirlenen miktardan projede görevli personele hangi kriterlere göre ödeme yapılacağı bir esas ve usul ile belirlenir. Bu esas ve usule göre belirlenen ödemeler Başkanlıkta ve Merkez/Enstitü Yönetim Kurulu bulunmayan birimlerde Başkan, Merkez ve Enstitülerde ise Merkez Başkanı veya Enstitü Müdürünün teklifi üzerine ilgili Merkez/Enstitü Yönetim Kurulu tarafından onaylanır.

5. Projede görevli bir personele ödenebilecek yıllık hizmet geliri toplamı o personelin bir yıllık giydirilmiş toplam ücret miktarından

fazla olamaz.

6. %40 ödemesi müktesep hak teşkil etmez. Ödeme tarihinde Kurumda fiilen çalışan personel ödemeye hak kazanır. Kurumdan ayrılan projede görevli personele ayrılış tarihinden sonra herhangi bir ödeme yapılmaz.

Kurum Hizmet Gelirlerinin (% 60'lar) Kullanımı

Madde 11 - AR-GE ve diğer hizmetler karşılığında elde edilen gelirlerin projede görevli personele dağıtılabilecek kısmı dışında kalan miktarı (%60'ı) gelir kaydedilir. Gelirler iç destekli projelerde personel istihdamı, cari ve yatırım harcamaları için kullanılabilir.

%40'ların Dağıtımı

Madde 12 - Hizmet Gelirinin %40'ı, AR-GE ve Diğer Hizmetlerde görev alan kadrolu araştırmacı ve teknisyenler ile mali, idari, stratejik ve teknik sorumluluğunu taşıyan yöneticilere dağıtılabilir.

Hizmet gelirlerinin dağıtımında;

- a) Organizasyon ve çalışma düzenine yönelik olarak oluşturulmuş performans değerlendirme sistemi verileri göz önüne alınır. Performans değerlendirme sonuçları olumsuz olan projede görevli personele hizmet geliri ödemesi yapılmaz.
- b) TÜBİTAK mevzuatı çerçevesinde ödenen diğer primler de dikkate alınır.
- c) Hizmetlere katkı oranı dikkate alınır.
- d) Dağıtımların hangi dönemlerde yapılacağına (ayda bir / 3 ayda bir / 6 ayda bir / yılda 1 gibi), Yönetim Kurulu karar verir.

Rapor ve İhtira Hakları

Madde 13 - Ücret karşılığında yürütülen bir AR-GE ve Diğer Hizmetin sonuçlarını içeren gelişme raporları ile kesin rapor ve benzer dokümanlar hizmetin niteliğine göre hazırlanır ve hizmetin yürütücüsü olarak görevlendirilmiş kişi ile birlikte Başkan, Merkez Başkanı, Enstitü Müdürü veya yetkilendireceği kişi/kişilerin imzalarını taşır. Ancak, hizmetin niteliğine bağlı olarak söz konusu rapor veya dokümanlar kamuoyunu bilgilendirmek veya kamuoyuna duyuru yapmak amacıyla kullanılacak ise, ilgili birim, Başkanlık bilgisi ve onayı olmaksızın bilgilendirme veya duyuru yapamaz, dokümanları müşteriye teslim edemez.

Bu tür dokümanlar “Müşteriye Özel” niteliği taşıyor ise veya müşteri, elde edilen her türlü ürün, süreç, yazılım üzerinde bazı fikri ve mülki haklara devren sahip olacak ise süresi ve benzer diğer özel koşullar sözleşmede belirtilir.

Yürürlükten Kalkan Hükümler

Madde 14 - Bilim Kurulu'nun 07/09/2002 gün ve 103 sayılı toplantısında kabul edilen “TÜBİTAK'ca Kurum Dışına Verilen Hizmetlerin Ücretlerinin Tespiti, Yürütülmesi ve Sonuçlandırılmasına İlişkin Yönetmelik” yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

Madde 15 - Bu Yönetmelik, 01/01/2009 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 16 - Bu Yönetmelik hükümlerini TÜBİTAK Başkanı yürütür.

Değişiklik Yapılan Yönetim Kurulu Kararı	Yürürlük Tarihi
3 Nisan 2021 tarihli Yönetim Kurulu kararı için tıklayınız . Değişiklikten önceki metin için tıklayınız .	03/04/2021